

I September 1918 udsendtes i Sverige et Opraab, underskrevet af et større Antal Historikere og kommunalt interesserede Personligheder, om Dannelsen af et *svensk stadshistorisk Institut* og Tilvejebringelsen af de nødvendige Pengemidler. Opfordringen fandt almindelig Tilslutning, over 200000 Kr. tilvejebragtes, og i Juni 1919 organiseredes Institutet med Rigsarkivar Sam Clason som Formand og Docent Nils Herlitz som Sekretær. Først og fremmest skulde det registrere og udgive byhistorisk Kildemateriale, desuden fremkalde videnskabelige Fremstillinger af almindelige byhistoriske Emner og endelig ved sine Raad virke vejledende for den specielle lokalhistoriske Forskning.

De foreliggende Beretninger (Svenska Stadsförbundets Berättelser till 4. ordinarie Kongressen i Norrköping 1. September 1921 S. 83 ff., samt Svenska Stadsförbundets Tidskrift 1922 S. 444 ff. og 1924 S. 89 ff.) viser, at Institutet i de forløbne Aar under Nils Herlitz' initiativrige Ledelse har udfoldet en livlig Virksomhed. Navnlig dets Bestræbelser for at registrere de utrykte byhistoriske Kilder og udarbejde kronologiske Register og Sagregister dertil fortjener Opmærksomhed og kan være Forbillede for de forskellige nordiske Arkivledelser og give dem frugtbare Ideer. Til det *Svenske Rigsarkivs Pergamentsbreve 1420—1520* er der paa Grundlag af Rigsarkivets udførlige Katalog blevet udarbejdet et Register, ordnet efter Byer. Man faar derigennem Henvisning ikke alene til Breve, som omhandler de enkelte Byer, men ogsaa til Dokumenter, der oplyser specielle Forhold i dem. Indenfor *Kammerkollegiets* Arkiv, den svenske Finansstyrelses centrale Myndighed, er der, ligeledes paa Grundlag af Rigsarkivets Registratur blevet udarbejdet et lignende Register over *Brevene til kgl. Majestæt* (d. e. Forestillinger) *fra 1660—1809*. Institutet har planlagt en Udgave af kgl. Ekspeditioner, »*Privilegier og Resolutioner*«, d. v. s. saadanne Akter, som giver Byerne Rettigheder, men har af økonomiske Grunde maattet nøjes med foreløbig at gaa i Gang med at registrere dem for Tiden indtil 1636. Dette Arbejde har ikke været begrænset til Akterne i det svenske Rigsarkiv — ogsaa Samlingerne i Landsarkiverne og det danske Rigsarkiv samt den trykte Litteratur er blevet gennemgaaet — og giver tillige Oplysninger om, hvor de paagældende Kilder findes, hvor de er trykt etc. Til dette Register slutter sig 2 kronologiske Register, over Byerne i det egentlige Sverige og Byerne i de tidligere danske og norske Provinser, samt en paabegyndt Afskriftsamling over Akter til 1521. I denne Forbindelse kan nævnes, at Institutet yderligere har paabegyndt en Registrering af *kgl. Resolutioner paa Stændernes Klager og*

*Besværing*er 1636—1772 og desuden en Registrering af alle kongelige Breve vedrørende Byerne fra 1611—1720. Endelig er der udarbejdet Registre — Byregistre og Sagregistre — over kgl. Breve, udfærdigede i Kammerekspektionen (Civildepartementet) 1809—62, samt Register over Breve vedrørende Byernes Bygningsvæsen 1523—60, som findes i den trykte Publikation »Gustaf I's registratur«.

Institutets videnskabelige Virksomhed har været mere begrænset. Bortset fra nogle mindre Afhandlinger er dog nu i 1924 blevet udsendt et stort og omfattende Arbejde af Nils H e r l i t z: *Svensk stadsförvaltning paa 1830-talet*, som tænkes fortsat med en Fremstilling af den følgende Tids Udvikling paa dette Omraade. A. L.

Om *det nordiske Historikermøde i Göteborg* 5.—7. Juli 1923 er der 1924 blevet udsendt en udførlig Beretning, udarbejdet af Mødets Generalsekretær, Lektor N i e l s W i m a r s o n.

Som Beretningen fremhæver, var Programmet ikke begrænset til den politiske Historie, men omfattede ogsaa økonomisk Historie, Rets- og Kirkehistorie, Litteratur-, Kunst- og Kulturhistorie samt Arkæologi. I Overensstemmelse dermed udgik Indbydelsen fra en Række fremstaaende nordiske Forskere paa alle disse Omraader, deriblandt 7 danske. Ialt deltog 179 Historikere, fra Danmark 28, Estland 2, Finland 8, Island 1, Norge 28 og Sverige 112. Indenfor den danske Repræsentation var der ikke mindre end 19 Studenter og 3 unge Kandidater. Arbejdet var fordelt paa 3 Sektioner, for politisk Historie og Retshistorie, for Litteratur- og Kulturhistorie, samt for Kunsthistorie og Arkæologi, hvortil som den fjerde kom en filologisk Sektion. Beretningen meddeler Titlerne paa de afholdte Foredrag, gør Rede for, hvor de er eller bliver offentliggjort, og giver for de øvriges Vedkommende et udførligt Referat.

Blandt Foredragene, som omfattede mange og vidt spredte Emner kan nævnes: Prof. E l i H e c k s c h e r s om »Den økonomiska innebörden av 1500- och 1600-talens svenska stadsgrundningar«, Prof. A. T a r a n g e r s om »Kongevalg i Norge«, Prof. S v. T u n b e r g s om »Gustav Vasas konungaval år 1523«, Prof. C. G. B e r g m a n s om »Bo och arv«, Arkivar E. N a u m a n n s om »Justitiekanslerämbetet«, Prof. O. R y d b e c k s om »Undersökningar av ärkebiskop Andreas Sunessons grav i Lunds domkyrke år 1923«, Prof. H a l v d a n K o h t s om islandske Annaler, samt Prof. A. R. C e d e r b e r g s om Gustav III og Oppositionen i Sverige i Sommeren og Efteraaret